

SLOVENSKI NAROD.

"Slovenski Narod" velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	K 24-	v upravnemu prejemcu:	K 22-
celo leto	12-	celo leto	11-
pol leta	6-	pol leta	5-50
četr leta	2-	na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflove ulice št. 5. (I. nadstropje levo), telefon št. 84.

Dragoceno priznanje.

Vojni zapovednik sarajevski, ki je obenem sef bosansko-hercegovske vlade, general konjenice plem. Winzor je odstopil. Cesar mu je z lastnoročnim pismom izrekel zahvalo na njegovem delovanju. To cesarjevo lastnoročno pismo je dokument, na kateri se bodo zatirani avstrijski Slovani še dostačat lahko sklicevali. Povedano je namreč v tem pismu, da je general Winzor odstopil, ker spoznava, da ni zmožen opravljati svoje službe zaradi nepopolnega znanja deželnega jezika, to je srbskega ali hrvatskega jezika.

Cesar je s svojim lastnoročnim pismom pripoznal utemeljenost tega stališča, pripoznal, da celo najvišji uradnik ni na svojem mestu, če ne zna deželnega jezika in je iz tega teoretičkega stališča tudi izvajal praktično vse konsekvence s tem, da je imenoval rojenega in zavednega Hrvata generala Varešanina, ki je jezikovno seveda popolnoma kvalificiran, za vojnega zapovednika v Sarajevo in sefa bosansko-hercegovske vlade.

Načelno je to velevažen dogodek, ne samo za Bosno in za Hercegovino, nego tudi za naše dežele. Kar je v Bosni in v Hercegovini spoznano kot potrebno, da so namreč tudi najvišji civilni in vojaški funkcionarji popolnoma zmožni deželnega jezika, to je gotovo potrebno tudi drugod, potrebno tudi v deželah, ki niso šele nekaj tednov nego že mnogo stoletij pod žezlom habsburškim. Cesarsko pismo obsegata direktno priznanje, da ljudstvo ne more imeti zaupanja do javnih funkcionarjev, niti do najvišjih, če niso docela zmožni ljudskega jezika in da takci jezikovno nesposobni funkcionarji tudi ne zaslužijo ljudskega zaupanja.

Dragoceno je to pripoznanje in Slovani avstrijski so ga lahko veseli, ker se bodo doslej lahko vedno in vedno nanj sklicevali v svojih prizadevanjih, dosegi dejanskemu narodu ravnoopravnost.

Spricu tega cesarjevega pisma pa sprejeti človeka vendar trpko uvrstvo. Mnogo stoletij žive avstro-ogrski Sloveni pod žezлом habsbur-

škim, mnogo stoletij so kot zvesti državljanji izpolnjevali s čudovito udanostjo in ljubeznijo vse dolžnosti v mиру in prelivali svojo kri na netestih bojiščih, a v vseh teh stolnijih niso mogli niti senece tega doseči, kar je sedaj cesarjevo lastnoročno pisano pripoznalo kot potrebno in pravično.

Ne bomo popisovali itak le predobro znanih razmer, v katerih živimo. En sam pogled po slovenski domovini kaže, kako žalostne in kričivne so te razmere. Vsi višji civilni in vojaški funkcionarji na Slovenskem so jezikovno nezmožni za svoje službe in vodi jih pri vsem njih delovanju in nehanju srdito nasprotno do slovenskega naroda. A ne samo višji funkcionarji, tudi nižji in najnižji so večinoma taki. Zaupanje ne uživajo nobenega, a pri nas se merodajni krogi zato ne zmenijo, ker pri nas je namen, z narodnimi napsotniki strahovati in tlačiti slovenski narod, da bi se ne mogel razvijati, da bi ne mogel napredovati in se utrijevati.

Do neba kriči razloček med prakso, ki se izvršuje pri nas glede nameščanja višjih in nižjih javnih funkcionarjev, in med načelnim pripoznamenjem, izrečenim v zdovinskom dokumentu, v cesarjevem lastnoročnem pismu na generala Winzorja. Sloveni avstrijski tega pisma ne bodo pozabili, in se bodo nanj sklicevali, dokler se tudi njim ne pripozna, kar se je pripoznalo kot pravično in potrebno za Bosno in Hercegovino.

"Slovanska enota."

Dunaj, 9. marca. »Slovanska enota« je soglasno sklenila postaviti za kandidata za predsedniško mesto postanca dr. Pacaka. Takisto je dolöčila, da njeni člani ne bodo stavili predloga, naj se o vladni izjavi otvori debata. Ako bi ta predlog stavila kaka druga stranka, bo »Slovanska enota« glasovala proti temu predlogu. Slovanski postanci smatrajo nujne predloge, ki jih namenavajo vložiti, za važnejše kakor debato o vladni programatični izjavi, zakaj pri razpravi o nujnih predlogih se bo Slovanom nudila priložnost dati duška o razpoloženju slovenskih na-

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petrostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijsih po dogovoru. Upravnemu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.

Upravnemu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

"Slovenski Narod" velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25-	celo leto	K 28-
pol leta	13-	pol leta	13-
četr leta	650	četr leta	650
na mesec	230	celo leto	K 30-

za Nemčijo:

za Ameriko in vse druge dežele:

celo leto . . . . .

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnemu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 88.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naroč

Državni pravnik: Obtoženi Pustoslemšek je rekel, da mu je izročil spis nekdo drug. Pustoslemšek kot obtoženec zna lahko lagati (Pustoslemšek, ki je bil nekaj časa odsoten, pride zopet v sodno dvorano) govoriti. Če ni ravno dr. Kokalj sam izročil spisa uredništvu, ga je pa kdo drug, sestavil ga je pa on. Zato stavim mirno svoj predlog, da se spozna krivim in kaznuje z decurno kaznijo.

Pri obtoženem Pustoslemšku je stvar enostavna. Kot urednik "Slov. Naroda" je zavezan paziti na to, kaj pride v list in zabraniti, kar je po zakonu prepovedano. Če je objavil izpovede prič prej, predino je bila preiskava končana, je postopal malomarno in v tem tiči njegova krivda, da se ni prepričal, ali je preiskava res končana. Njegova krivda je dokazana na podlagi njegovega lastnega priznanja. Njš se ga spozna krivega kot sostorilca, ne v smislu § 5 k. z temveč čl. VII. zakona z dne 17. decembra 1862.

Dr. Tavčar: Sodišče je že sklenilo, da zadeva ne spada pred porotno sodišče. V tem pogledu se torej ne bom spuščal v daljšo razpravo, dasiravno konstatiram, da bi bili sodniki, ako bi bili obtožbo natančnejše čitali, spoznali, da spada stvar pred porotno sodišče. Državni pravnik je mnenja, da zadeva ne spada pred porotno sodišče, ta pa zato, ker se naši slučaji prav radi zaslužijo tako, da se izogne porotnega sodišča, kjer državni pravnik ne more nastopati s svojim prepričanjem kot nekakim "Kronzeuge". Vpraša se seveda, ali zadošča sodnikom to globoko prepričanje, da se o stvari napravi popoln dokaz, katerega v resuici ni.

G državni pravnik je porabil orožje, ki se obrača proti njemu sa memu. Apelira na junaštvo dr. Kokaljevo, češ zakaj ne bi priznal, saj ni storil nič nečastnega. To je neologično. Če je dr. Kokalj storil dobro delo, čemu ga potem kaznovati, zgodila bi se mu krivica, ako bi mu jemali denar iz žepa. Taki argumenti, kakor jih je rabil državni pravnik, pač niso na mestu.

Druga delikatnost tiče preiskovalnega sodnika, katerega osebno visoko čestam in bi samo želel, da ga na državni pravnik zapletel v današnjo razpravo. Stvar je pač taka, da si je preiskovalni sodnik, ko je dr. Kokalj zahvalil vpogled v kazenske spise, lahko mislil, da dr. Kokalj ne bo prepisal akta, ali stvar ne spada pred sodišče in je absolutno nespobna, da bi se z njo doprinesel kak dokaz.

Sicer je pa dr. Kokalj že tak mož, da bi plačal tudi 1000 K, ako bi narodnost to zahtevala. V tem pogledu se je pač državni pravnik zmotil, a jaz sam kot načelnik Narodne tiskarne lahko izpričam, da dotičnega članka ni pisal dr. Kokalj. Sploh pa ni niti misliti na to, da bi se advokat podvrgel takemu dolgemu, brezplačnemu delu.

Res je, da je dr. Kokalj tupatam spisal kak članek za "Slov. Naroda", ali če primerjate njegove spise s tem "odprtim pismom", morate spoznati, da to ni isti slog. Dr. Kokalj je mož fraze, rad zvončka z besedami, kakor državni pravnik s svojim prepričanjem. Slog dr. Kokaljev je gotovo znan sodnikom tudi iz sodnih spisov. Sicer je pa dr. Kokalju edino le v čast, da je napravil prepise zapisnikov in s tem tudi ni naredil nič hudega. Vsekakso pa izjavljam pod svojo častjo, da dr. Kokalj ni izročil spisa uredništvu "Slov. Naroda", četudi potem mene posadite na obtožno klop. Odprto pismo se je sesta-

vilo drugje, in rečem, da je le v čast redakciji, da je dobila podatke.

Jako čuden vtis pa napravlja, kako potem nastopi državni pravnik s tako obtožbo, kakor je ta, nima pa poguma nastopiti z obtožbo zaradi vsebine same, saj so v spisu pač vse drugi kazenski prestopki, kakor pa po členu VII. Iz tega, da se državni pravnik ni upal predložiti dotične obtožnice, sklepam, da ne stoji njegovo prepričanje o krividi dr. Kokalja na dobrih nogah.

Ako trdi državni pravnik, da je obtoženi Pustoslemšek postopal malomarno, vzemam to na znanje. Če je to res, potem njegov prestopek ne spada pod člen VII., temveč pod § 33 tisk. zak. in če ga sodišče obsodi po tem paragrafu, nimam nič proti temu.

Državni pravnik ponavlja, da sledi dr. Kokalja krivda iz dejstva, da je delal ekscopte iz urednih spisov, graja izjavo zagovorska kot načelnika Narodne tiskarne, da dr. Kokalj ni pisec, češ, da naj pa pove, kdo je. Obtoženec je duševni povzročitelj pisma. "To trdim jaz, dasiravno trdi g. doktor, da ni on. To je njegova privatna stvar".

Dr. Tavčar: To je moje prepričanje, ono pa vaše!

Državni pravnik nadaljuje, da ravno zato, ker pozna dr. Kokaljev slog, sklepa, da je on sestavitev pisma na vojnega ministra. Pobaha se potem, da ranj ni treba podpisati pod članki, da takoj po pisavi ve, katerega je pisal dr. Tavčar, ali Šuklje ali dr. Slanc. Gleda drugega obtoženca pravi, da je zagovornikovo pravno mnenje nekoliko napačno. Odgovorni urednik mors zabraniti, da kaznjive stvari ne pridejo v list. Kdor tako zapoved zanemari, je kaznijiv iz posebnih določb tiskovnega zakona.

Dr. Tavčar poudarja še enkrat, da državni pravnik ni doprinesel nikakoga dokaza o krividi dr. Kokalja, dasiravno bi to bila njegova dolžnost, in sodniki ne morejo drugače obsodit dr. Kokalja, kakor če se obesijo na prepričanje državnega pravnika, ki pa ni nikakršen dokaz.

Pustoslemšku se očita samo krivda malomarnosti. Člen VII. izrečeno pravi: "Kdor objavi s tiskom". Če krivite Pustoslemška samo malomarnosti, potem ga sploh po tej odločbi ne morete obsoediti. V tem oziru je moje mnenje pač drugačno kakor pa mnenje državnega pravnika, kakor je pač različno mnenje med to in ono klopo, katero pa je pravo, pa večkrat sam Bog ve!

Predsednik proglaši po daljšem posvetovanju razsodbo, po kateri se dr. Alojzij Kokalj v smislu § 259, 3. k. p. r. obtožbe pregreška po čl. VII. zakona z dne 17. dec. 1862, storjenega s tem, da bi bil priobči v št. 254 "Slov. Naroda" z dne 30. okt. 1908 članek "Krvoproljije — odprto pismo vojnemu ministru Schönaichu", dočim se Rasto Pustoslemšek spozna krivim, da je kot odgovorni urednik opustil objavitve zabraniti, ko ta kazenska zadeva še ni bila končana, ter se po čl. VII. istega zakona odsodi na 100 krov globe, in povrnil stroškov kazenskega postopanja.

Obsoda Pustoslemška temelji na njegovem lastnem prepričanju. Pravi, da je objavil oni spis, ko je dobil z verodostojne strani zatrdirlo, da je ona kazenska zadeva že končana. Tako zatrdirlo s tretje strani pa tu ni merodajno, temveč le predpisi čl. VII., ki pravi, da se kazenski spisi pred končano preiskavo ne smejo objaviti, in pa odločbe §§ 90 in 112 k. p. r., ki dolčajo, kdaj je kaka kazenska preiskava končana. Na tretjo osebo se ne more nič dati, temveč se mora odgovorni

urednik sam prepričati. Če bi bil tako storil, potem bi ga odgovornost ne bila zadeva.

Dr. Kokalj je priznal, da je napravil prepise in komu jih je izročil, namesto delegatom v Budimpešti, kar je dokazal z recepisom, in županu Hribarju. Žanikal pa je, da bi bil prepis izročil tudi Pustoslemšku. Pri prepisovanju je sodelovalo več oseb, in lahko je tedaj kaka tretja, nepoznana oseba bila vmes, za katero pa dr. Kokalj ne more biti odgovoren. Sodišče je prepričano, da bi bil imel dr. Kokalj, aki bil on v resnicu izročil spis uredništvu, tudi pogum to priznati, ker bi mu to ne vzelio nikake časti pred ljudmi. Sodišče se je tudi prepričalo, da spis v "Slovenskem Narodu" ni iz peresa dr. Kokaljevega, kajti spis je pisan bolj suhoperanno, kakor je dr. Kokaljev slog, in ker se ni moglo prepričati o njegovi krividi, ga je oprostilo.

Člen VII. določa kazen od 100 do 1000 K. Obtežilnega ni bilo nič, olajševalno pa, da je obtoženi Pustoslemšek dosedaj brez kazni. Ker ni drugih olajševalnih okolnosti, se ni mogla uporabiti izredna milost, temveč se je odločila le najnižja kazen. Omeniti je sicer, da bi se moral Pustoslemšek, ker se mu je očitala malomarnost, soditi po tiskovnem zakonu. Člen VII. ima pred očmi, kakor je tudi sodišče že prej razsodilo glede pristojnosti sodišča, ko naj se kaznuje predčasna razglasitev sodnih izpovedi in glede na vsebino razglasitve, in zato je bilo v tem slučaju razsoditi po členu VII., ne pa po tiskovnem zakonu.

Državni pravnik priglaši ničnosta pritožbo zaradi oprostitve dr. Kokalja, zagovora in dr. Tavčarja o Pustoslemškovi zadevi.

Dopisi.

Iz Trebelnega. Od mnogo krajev se čita kaj novega in tudi pri nas je v malem času več novosti. Imamo novo godbo, ali kakor jo tu imenujejo "plehmužico". Še precej dobro dela, dasi so nam bile v prejšnjih časih godbe grozno prepovedane od neke strani. No, hvala Bogu, sedaj nam je ta greh izbrisani. Tudi imamo novega deželnega poslanca v osebi našega župnika. Ta je v deželnem zboru naglašal, da naj se dela za kmetski potki in poučuje v tem po nadaljevalnih šolah. No, to se je pri nas hitro doseglo, ko imamo mladega šolskega voditelja in mlado gospodčino učiteljico. Umeje se samo po sebi, da sta oba klerikalca. Otroci si marsikaj novega pripovedujejo, česar si doslej niso. Tudi je ta začasno nastavljeni šolski voditelj vpeljal novo šolsko postavo, da kar brez svarila in brez zasljanja roditeljev omogoči, da se kaznujejo starši zaradi šol. zamud. Mogoče, da g. šol. voditelj ni dovolj poučen o šolskih postavah. Saj vendar ve vsakdo in tako je bilo tudi doslej pri nas pod drugimi šol. voditelji: starši se najprej pozovejo na odgovor. Če vkljub temu ne pošljajo otrok v šolo, dobre svarilo, svarilo pa na posled sledi kazen. Tako je in nič drugače! Brez prejšnjega pismenega svarila, ni kazni! Svetovali bi, da bi se ta provizorični učitelj dal h kakemu doberemu voditelju, ne pa h taki mladi, začasno nastavljeni učiteljico. Pri taki se prav gotovo ne more dobro poučiti o šolskih postavah, saj ima le kratek čas pred seboj brez vsakega nadzorovanja. (Opomba uredništva. V tolažbo g. dopisnika povemo, da sta za Trebelnega že imenovana definitiven nadziratelj in def. učiteljica, ki je obenem

nadzirateljeva soproga. Oba sta vrla narodnjaka in narodno-napredna in tako upamo, da se vrne zopet red tudi na Trebelno!)

Iz Leseca. V dopisu "Poštne razmere na Bledu" v št. 23 "Slovenskega Naroda" z dne 6 marca t. l. dotočnik se je dopisnik tudi moje osebe, kakor da bi bil jaz kriv, da poštni urad na Bledu nima rednih, celo leta trajajočih poštnih zvez z Zako, to je, s kolodvorm "Bled" že ležniške proge Jesenice-Trst, in da mi še ostanejo dohodki, vozi samo radi mene pošta z Bledu v Lesce. Vidi se, da dopisnik faktični razmer ne pozna, če so mu pa znane, moram to odločno smatrati za pačenje ali tajenje resnice. Kdo je spis omenjeni dopis, to mi je končno vseeno, ne bil bi se spustil v javnost, ko bi se ne bil dopisnik prav nepotrebno ob mene obregnil, tako naj mi pa bo dovoljeno, da jaz to celo zadevo resnici na ljubo popravim ali pojasnim, in dopisnik naj blaghotno tudi pomisli, da krivica skeli. Pa preidimo k stvari sami: Posetnik hotela "Triglav" v Zaki, gospod Jakob Peterlin bo lahko prizna, da se mu je svoje dni kot bivšemu županu poslalo dvoje konceptov v prepis, podpis in uradno potrdilo ter nabiranje podpisov raznih interesentov z Bledu. Eti koncepti je bil naslovjen na poštno ravnateljstvo, in drugi na trgovsko ministrstvo, in oba koncepta sta si bila v vsebin skoraj enaka, ter sta soglašena v tem, da se je prosilo in zahtevalo, naj ima poštni urad na Bledu redne poštné zvezze v Lesce in v Zaku, da naj se vse pošta, katero prevažajo vlastni novi otvorenih prog Beljak in Celovec-Jesenice-Trst oddaja na postaji Bledu (Zaka) in od te postaje direktno prevaža po poštne uradu v Želečah, in zopet, da naj se vse pošta, katero oddajajo v Ljubljani vlastni železnice in dolenski železnice, potem vsa pošta iz Ljubljane v smeri proti Radovljici do Leseca, prevaža direktno iz Leseca na Bled, ne pa preko Jesenice, odtod po novi železnici do postaje Bledu (Zaka) in odtod zopet šele z vozom do poštne urada v Želečah (Bled). To je gola resnica, katero vsem oni, ki so tu omenjeni prošnji podpisali in celo uradno potrdili, nikakor utajiti ne morejo! Rade volje bodeta to v polsu obsegu potrditi državni in deželnemu poslanec gospod Josip Počepčič v Podnartu, in trgovec gosp. Leopold Fürst v Radovljici. Oba sta svoje dni tozadovno interpelirala in predlagala, prvi v deželnem zboru, in drugi zopet v trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani, katera oba predloga sta bila soglasno sprejeta. Da poštno ravnateljstvo ni uvedlo redno, celo leta trajajočih zvez med poštnim uradom na Bledu in Zaku ter vpletlo v poletnem času le za 4 mesece 4 enovprečne vožnje na dan, vse drugo pa do otvoritve turske železnice pri starem pustilo, ni moja krivida, a dopisnik naj bo prepričan, da ravnateljstvo v Trstu meni na ljubo nikakor ni tega storilo! V čudnem tonu se v dopisu poudarja, da nikakor ne gre, da bi radi enega, torej radi mene, prebivalci v Rečici in Zaki trpljeli. To vedo gospodje pri ravnateljstvu sami prav dobro, in tudi jaz to umejem; to v dopisu poudarjati je bilo odveč! Prijatelji v Žaki mi ne bodo za hudo vzelji, če gleda nihj opravičenih zahtev tu spregovorim par besedi. Vsemimo slučaj, da poštno ravnateljstvo preloži poštno zvezze iz Leseca v Zaku, kaj bi prebivalci Želeč in Zagorje v temu rekle, ali bi bili zadovoljni? Dvomim! Vsaj Zagoričani so bili pred dobrim letom še proti temu, kakor je bilo slišati. — Dvomim, da bi se našel tepec, kateri bi bil v stanic dolenski

Zužemberk primerjati z Bledom, in tako prijetelji v Žaki vzamejo v roko kako poštno kurzno kujigo, našli bo, dete, in se preiprali, da ima Zužemberk redne, celo leto trajajoče poštne zvezze med Stražo in Zatično; če je pa Zužemberk vreden poštnih zvez na dve strani, bi pa tega Bledu ne zaslužil. Ta bi bila lepa! Rajni Karel Luckmann, dr. Kogoj in višji poštar v p. Alojzij Schrey, ti trije gospodje na Jesenicah so v vztrajnostjo dosegli, da sta se poleg kolodvorskega urada ustanovila še dva druga poštne urade, da imajo Jeseničani sedaj tri poštne urade, bo raškolepi, širokoznamni Bledu, katerega prebivalci itak dovolj teže vso plačujejo davčni upravi v Radovljico, vendar vreden toliko, da se na Bledu aktivira še en poštni urad in veljajo poštne zvezze trajno tudi v Zaku, da tako dobri Bledu trajne zvezze na dve strani. Ko se to zgodi, bo vsem ustrezelo, za to je pa treba sloga, jeklene volje in vztrajnost dela, pred vsem pa podpore državnih in deželnih poslancev obeh strank. To bo sigurno več pomagal, kot Vaše vedne jeremijsade po časopisu. Na delo tedaj, ker resnobi so duovi. A delo in trud Vam nebo blagoslov! — Rikard Schrey, c. kr. nadpōstar.

"Veleizdajniški" proces v Zagrebu.

Sodišče še vedno ni končalo zaslužuju prvoobtoženca Adama Pribičeviča. Ako se bo za vsakega obtoženca rabilo štiri do pet dni, predno se ga zasliši, potem bo proces trajal ne dva meseca marč pol leta.

Pri današnjem razpravi je stavil na obtoženca vprašanje državnemu pravnik Accurti. Način izpraševanja in v njegov nastop je bil tak, da bi ga radi njegovega "čisto hrvatskega" stališča lahko zavidal celo sam "nejvečji živeči Hrvat" dr. Josip Frank. Sploh kaže ves proces bolj sliko fars, tragikomedije, kakor pa resne sodne razprave. Navzoči inozemski dopisniki začudeno motrijo to tragikomedijo in izražajo odkrito, da niso mislili, da bi bilo v kulturni Evropi mogoče inšcenirati takšne pravosodne škandale...

V naslednjem podajamo nekaj značilnejših mest iz dialoga med obtožencem Adamom Pribičevičem, predsednikom in državnim pravnikom Accurtijem.

Predsednik: Ali je vam znano, da so se prijevale v Belgradu razstave?

Obtoženec: Da, kakor povsed drugod na svetu.

Predsednik: Ko ste bili prijetlji semkaj v ječo, ste hoteli izvršiti samomor ter se si prerezali žile. Zakaj ste to storili?

Obtoženec: To je nežloveško, da me o tem sprašujete. Ako pa že hočete vedeti, povem vam, da človek lahko obupa tudi v prepridavanju, da je nedolžen.

Zagovornik dr. Tuškan: Ker se mu je zgodila krivica!

Predsednik z emfazo: Pri sodišču se ne gode krivice!

Dr. Tuškan: Njemu se je zgodila krivica kakor tudi meni.

Dr. Popović: Prosim, da se vprašanje stavi na obtoženca v prisotnosti dveh zdravnikov večjakov.

Predsednik: Odklanjam ta predlog. Sedaj se je o tem že dovolj govorilo.

Državni pravnik: V razlogih obtožnike je dotazano, da se je grško-iztočni narod... (Smeh na zase)

govorniških klopek, klici: Kak narod je to?

Državni pravnik: (popravlja) Živelj jel nazivati kot srbski, da je širil cirilico kot srbsko pismo, srbski grb itd. Vse to ste vi priznali...

Otoženec: Protestujem proti takemu načinu izpraševanja. Stavite na me vprašanja o dejstvih.

Dr. Lukinić: To je sugeriranje, ne pa zaslišanje.

Drž. pravnik: Naravno je, da se del naroda naziva Srbe, ako se naglaša, da se je ta narod preselil iz Srbije. Ta pojav je brez pomena za obtožbo. Toda k temu pride še drugo: Širi se cirilica kot srbsko pismo, kralj Peter se nazivlja srbskim kraljem... Vse to je najnovejšega datumata. Širi se nauk, da so vse Hrvate pobili Turki in da so na to semkaj došli iz Srbije. Srb...

Otoženec: Na to sem že odgovoril, da more kaj takšnega trditi samo ignorant. Srbi se niso naseleli iz sosedne kraljevine, marveč iz stare Srbije, iz Bosne in Hercegovine. To sem pisal v „Srbskem Kulu“.

Drž. pravnik: Ali bi nam ne prečital tega članka?

Otoženec: Prinesel bom članek saba kasneje.

Dr. Mazzura: Takrat, kadar dospo originali na Nastica naslovjenih pisem.

Drž. pravnik: Vsi ste torej mnenja, da je tuksajšji narod, ki se nazivajo srbskim, identičen z onim v kraljevini Srbski?

Otoženec: Ne samo Srbi nego tudi Hrvatje so en narod z onim v Srbiji.

Drž. pravnik: Zakaj potem umetno vzugajete srbsko ime, ako je tu samo en narod?

Otoženec: Tega mi ne vzgamo, nego narod se sam tako imenuje.

Drž. pravnik: Sedaj se s posebno tendenco pri nas širi srbsko ime. To je za nas pogubno.

V Grubišnem polju se naprimer preje ni vedelo za Srbe, dokler ni prišel tja dr. Gjuric in dokler se ni tam razširil „Srbohran“.

To trdi neki starec in temu moramo verjeti.

Otoženec: To je smešna trditev.

Branitelj Tuškan: V Dvoru je 1. 1887. kandidiral Jovanović, urednik „Srbohrana“, a jaz sem zanj agitiral.

Državni pravnik: Tudi priče iz stare Gradiške zatrjujejo, da tam narod preje ni vedel za srbsko ime.

Otoženec: Kako naj posamen človek prita o eksistenci vsega naroda! Takih pričevanj je mogoče dobiti na tisoči pri frankovih.

Državni pravnik: No, naspromo pa lahko pričajo vaši takozvani Srbi!

Otoženec: Naš narod v Liki pravi, da bo postavil Ante Starčeviću spomenik, ker je baš on s svojo negacijo srbstva vzbudil narodno zavetnost med Srbji. Tako bo tudi vam nekoč srbski narod postavil spomenik, ker boste s tem procesom samo okrepili srbsko narodno zavest.

Državni pravnik: Srbska zastava smanasebi sicer ni veleizdanski pojav, postaja pa uverjena v zvezi z drugimi okolnostmi.

Otoženec: A pod to zastavo je šel leta 1848. patriarh Rajačić skupno z Jelačičem v boj za habsburško rođevinu.

Državni pravnik: O, Rajačić je bil dober patriot.

Otoženec: Da, Srb iz Like!

Državni pravnik: Da, vi hočete, da bi vam pustili rabiti srbske zastave, srbske grbe itd. Čim pa bi završili svoj posel propagande, potem pa hajdi tjačaj preko meje. Toda, dokler sem jaz državni pravnik, seto ne bo zgodilo!

Zagovornik Tuškan s povzdrjenim glasom: Protestujem proti temu, da državni pravniki pri nas branijo hrvatstvo!

Zaradi tega protesta je sodelovalo 60 K disciplinarnih globe.

Drž. pravnik je na to čital neki članek iz ameriškega „Srbohrana“ ter spraševal otoženca, če se strinja z idejami, razvitimi v onem članku.

Otoženec: Kdorkoli bi lahko napisal, da je Jezus Kristus Srb — a državni pravnik bi gotovo potem mene spraševal, kaj o tem mislim...

Zaslišanje A. Pribičevića se bo nadaljevalo še jutri v sredo.

glasiti. Da je bil ta sklep v nemškem jeziku pisani, je pri naših razmerah samo ob sebi umevno. Sodnik Luschin pošlje ta sklep županstvu z naprosilom, da ga da razglasiti, župan jim pa ta sklep vrne z uradno pripombo, da ga ne more pustiti razglasiti, ker ga ne razume. Sodniku Luschinu ta odgovor ni ugajal, zato pošla ta nemški dopis še enkrat županstvu v svrhu razglasitve z bistromno motivacijo, da je vsled člena XIX. osnovnih zakonov nemškemu jeziku zajamčena enakopravnost, da mora tedaj župan ta nemški sklep sprejeti in razglasiti, sicer se bode sodišče pritožilo na okrajno glavarstvo. Župan vrne ta nemški sklep v drugič sodišču z motivacijo kakor prvih. Sodnik Luschin je tedaj predložil to stvar nadodsidišču s poročilom, da ga županstvo neče razglasiti, ker ga ne ume. Nadsodišče je naredilo okrajnemu sodišču, da naj preskripi slovenski prevod nemškega sklepa ter ga naj pošte županstvu, kar se je tudi zgodilo in sklep je bil razglašen. Pribitū pa je treba, kako bistromno je razlagal sodnik Luschin člen XIX. osnovnih zakonov in zato zasušlu v polni meri, da v najkrajšem času avanzira. Pričakujemo trdno, da bode v kratkem imenovan za najvišjega sodnika — pa to pri Mašokolumbihi.

Nekatnost goriškega deželnega odbora. Časniki poročajo, da je goriški deželni odbor, v katerem sedita tudi slovenski klerikalci dr. Anton Gregorčič in profesor Josip Berbuč, pred nedavnim sklical v Sv. Lucijo neko posvetovanje glede železniške zveze Sv. Lucije Idrja-Ljubljana, in da je na to posvetovanje povabil „kranjski konsorcij“. Časniki dalje poročajo, da se je v imenu „kranjskega konsorcija“ udeležil posvetovanja idrijski dekan Arko. Da se spozna vsa perfidnost klerikalcev in pa skrajna nekatnost goriškega deželnega odbora, priobčujemo naslednje pismo, katero nam je državni poslanec Hribar dal na razpolago: „Dunaj, 9. marca 1909. Veleslavnemu deželnemu odboru mejne grofije Goriške v Gorici. Ko ste se obrnili do mene, da Vam posodim načrt železnice od Idrije do goriške meje, storil sem to prav rad. V časniki pa čitam, da ste sklicali v Sv. Lucijo nek shod v zadevi železniške zveze Idrja Sv. Lucija in da ste k temu shodu povabili „kranjski konsorcij“, v čigars imenu se je povabilo odzval idrijski dekan Arko. Nimam navade biti nevljuden; toda v tem slučaju vendar ne morem drugače, kakor očitati Vam skrajno nekatnost. Ce ste vedeli, da je v mojih rokah splošni načrt za progo Vrhovna Idrija in Idrija-goriška deželna meja in ste se za pripisovatev poslednjega dela načrta obrnili do mene, bil bi vsaj postulat navadne vljudnosti, da k posvetovanju v Sv. Luciji povebite oni konsorcij, v čigars imenu je bil izgovorjen načrt, ki ste ga takrat, ko ste vabila razpošiljali, imeli že v rokah. Ker tege niste storili, prepričam Vam samim sodbo o tem, kako naj se krsti tako ravnanje. Umeli boste tudi, da sedaj niti trenotka več ne morem pustiti v Vaših rokah izposojenega Vam načrta ter da Vas zato kar nejodločne pozivljam, vrniti mi ta načrt. — Z odličnim spoštovanjem vdani Ivan Hribar l.“

Shod v Kostanjevici. K tozadavnemu poročilu je pripomnil, da je bila udeležba tako velikanska klub istočnemu shodu „Kmečke zvezze“ v pol ure oddaljenem S. Križu, za katero zborovanje se je na vseh pričnicah celega okraja agitiralo. — Na shodu v Kostanjevici je bil zastopan vse sodni okraj izvzemši občine Vel. Doline, ki je oddaljena nad 25 kilometrov. Razveseljivo zastopstvo somišljenikov pa je došlo osobito iz Šentjernejne in sploh Šentjernejske občine, katera je sicer razglašena za klerikalno.

Shod političnega društva „Edinost“ v Rocolu pri Trstu. V nedeljo se je vršil mnogobrojno obiskan javen shod političnega društva „Edinost“ v Rocolu pri Trstu, na katerem je govoril državni poslanec dr. Rybar o trozvezji, posebno še o zvezi med Avstrijo in Italijo, katero zvezo je govornik označil kot največje zlo posebno za primorske Slovane. Vsled te zveze so se godile in se še gode Slovencem v Primorju nečuvence krivice na vseh poljih: šolskem, političnem in gospodarskem. Nam, dobremu v vdanemu ljudstvu, se odrekajo pravice, ki so nam zajamčene v zakonu in se je do danes izročalo nas na milost in nemilost našemu narodnemu nasprotniku, med tem ko se Italijanom — tako še tako škilijo tja preko črnožoltih kolov — dovoli vse, kar le v glavo pade. Manjka jim jim edino le še italijanska univerza, katere pa oni sploh ne marajo, ker bi potem ne imeli nobenega vzroka in povoda več za razne irredentistične in protidržavne demonstracije, brez katerih oni sploh živeti ne morejo. Govornik je ostro kritikoval vmesovanje italijanskega zunanjega ministra

Titonija v naše notranje zadeve, posebno kar je le ta počenjal glede italijanske univerze in imenoval ministra Aehrenthala — ki se ne le ne upoštevajo v energetično zavrniti tako netaktno vtikanje tujega ministra v avstrijske notranje posle, temveč istemu še objublja, da se bodo te zahteve uvaževale in celo izpolnile — bojazljivcem. Govornik je omenil, kako leta 1903 — ko je samoposlovljal na Hrvaškem Khen Hederiv naš zunanj minister ni pustil hrvaških poslanec v Dalmacijo in Istre v avdijenco k cesarju, da bi mu posljali položaj v Banovini in prosili milosti za uboge žrtve, reški jim, da Hrvatka spada pod Ogrsko, in Ogrska je za nas „tuja“ država, v katere notranje zadeve se mi ne smemo in nimamo vtičati. Isto je storil baron Aehrenthal sedaj, ko so prosili naši poslanici za avdijenco pri Nj. Veličanstvu glede Rauchovih žrtv in „veleizdajnikov“ v Zagrebu. Naš zunanj minister je naše poslanice kar začudeno vprasil, kako si sploh upajo vmešavati se v notranje stvari tuje države? Naši zastopniki so Aehrenthala zavrnili, kako pa da se sme minister Tittoni vtičati v notranje zadeve naše države, oni pa da bi se ne smeli zavzetati za svoje brate v Banovini, ki žive vendar pod enim in istim vladarjem? A na to seveda Aehrenthal ni vedel drugačega odgovoriti kot: „Kaj hoče, Italija je naša zavezna!“ (Po teh besedah je zavladalo med zborovalci grozno ogorčenje in medkljici.) Končno je dr. Rybar obljubil, da bo z vsemi močmi delal na to, da bodo slovenski poslanci skupno delali za skupni narodni blagor in skupno odbijali naše notranje in zunanje sovražnike Ko je govornik končal, da je hvaležno občinstvo priredilo poslancu viharne ovacije.

Slovenska zmaga. Pri volitvi v censilno komisijo za osebni davki III. skupine četrtega, petega in šestega predmestnega okraja, Lonjer in Zg. okolice tržaške so bili voljeni vsi slovenski kandidatje. Tako so dosegli tržaški Slovenci že 4 člane Slovence, za kar jim bratsko čestitamo, kajti s tem nimajo le gmotnega dobička, marveč so se pokazali tudi kot faktor, s katerim se mora dobro računati ter poučiti nasprotnike kaj zmorce Slovenec, če je zaveden in združen ter odločno nastopa.

Aktivním praporščakom dež. brambe so imenovani: Metod Rakšček od 79. pešpolka k 26. polku dež. brambe, Arnošt Zupanc od 78. p. p. k 26. p. d. b., V. Zavrl od 96. p. p. k 27. p. d. b., Karel Božič od 8. lov. b. k 4. p. d. b., S. Dekleva od 79. p. p. k 5. p. d. b., E. Šeserko od 16. p. p. k 27. p. d. b.

Iz železniške službe. Kot blagajniški preglednik za tržaško ravnateljstvo drž. železnic je imenovan R. Smit, bivši preglednik praškega žel. ravnateljstva.

Iz carinske službe. Carinski revideenti Spiro Subotic, Žiga Fried, Alojz Seidel in Karel Fränzel v Trstu so imenovani za carinske nadzornike.

Iz pisarne slovenskega gledališča. V četrtek se pojeta operi „Cavalleria rusticana“ in „Pagliacci“ vsekakor zadnjič v sezoni. — Ga. J. Boršnikova je morala odpeljati se na ginekoloski oddelok bohinške usmiljenih sester v Zagreb, kjer mora ležati osem dni. Zato se mora že naštudirana dramski noviteta „Razporoka“ odložiti za kasneje. — Gd. Šiprankova glasom zdravniškega spričevala ne more k skušnjam, ker je zelo prehlajena ter ima huda katar v nosu, žrelu in jabolku. — Gd. Kavček leži, ker je bila na mečih operirana. — Zaradi skušenj za koncert „Glasbene Matice“ je v soboto nemožna opera ali opereta predstava. Zato je v soboto dramski predstava.

Slovensko gledališče. Snoči so zopet peli operi „Cavalleria rusticana“ in „Pagliacci“. Kar smo pisali že o prejšnjih predstavah, velja tudi za snočno.

Odborova seja „Slov. Matice“ dne 3. marca 1909. Predsednik načnani, da je iz odbora izstopil gospod ravnatelj Fran Wiesenthaler; za njegovo dolgoletno in marljivo delovanje se mu izreča iskrena zahvala. Umrla sta ustanovnika Ivan Kuralt in dr. Janko Sernek, ki je bil med prvotnimi utemeljitelji „Matice Slovenske“ (1864). Nadalje se spominja predsednik stoletnice M. Majarja in Ljud. Gaja. Odbor pritrdi predsednikovim nazorom o organizaciji našega znanstvenega dela. Letošnji občni zbor bo v ponedeljek, dne 19. aprila ob 8. uri zvečer. Od zadnje odborove seje (od Božiča) so zborovali reklamni, gospodarski, zemljedelni in knjižni odsek; delalo se je pa tudi v krajepisem in tehničnem odboru. — Tisti dosedanje člani, ki niso plačali članarine za 1. 1908, se po § 3. društvenih pravil izbrisejo izmed letnikov. — Knjige za prošlo leto, ki so že vse razpečane, so sicer

positivne, vendar se je pokrilo le malo deficitu iz prejšnjih let, zato bo treba v tekočem letu posebno štediti. Pri konkursu za tisk letičnih publikacij se bodo uvaževale vse slovenske tiskarne. „Simon Gregorčičev sklad“ veseljčnega odseka Uneč Rakek vzame „Matica“ v oskrbo. „Bleiweisov Žbornik“ bo obsegal kakih 18 tiskanih pol; prispevki so že objubili n. pr. gg.: dr. Demeter Bleiweis vitez Trstenjak, dr. Lončar, dr. Prijatelj, dr. Šlebinger, dr. Lokar, dr. Pestotnik, dr. Iliešč, dr. Tomineš; upamo tudi pridobiti dr. Murka in dr. Streklja in prof. Grafenauerja. Dr. M. Potočnika opis „Koroške“ bo ilustriran. Dr. Iv. Prijatela prevod iz ruščine „Onegin“ bo kmalu gotov. — Za 1. 1910 se pripravlja večja knjiga o francoski dobi (dr. Vidic). Tajne korespondence ilirsko-austrijska, dr. Bog. Vošnjak: Ustava in uprava francoska z razvojnega stališča državnopravnih ved. Sandri Majster: Vojno kretanje na Kranjskem (po vojnem arhivu). Ilešč Prohaska: Ilirija in jugoslovenska literatura. Vrhovec Vrhovnik: Vrhovčevi o francoski dobi. Dr. Gruden: Narodopisno blago o francoskih časih itd. Gajevi Vrazovo: Ilirska doba opis dr. Branke Drechsler v Zagrebu. Opis „Štajerske“ izdelala do leta 1902 gosp. dr. Fr. Hauptmann ml. v Gradcu, a „Prekmursko“ doda g. A. Trstenjak. Društveni predsednik je slov. zgodovinarjem razposlal poziv za opisanje: „Zgodovine slovenskega naroda“, odziv je povoljen. Gg. pisatelji se v kratkem stanejo na posvetovanje. Organiziralo se je prevajanje iz slovenskih literatur kakor glede na izbor, tako na prevažitelje; vpoštev pridejo le prevedi po izvirnikih. Ukrne se o predlogu g. učitelja Svanjaka na Koroškem, naj bi se sistematično nabirala narodna imena rastlin, i. o nekaterih rokopisih. „Slov. Matica“ izda „Zbrane spise“ dr. J. Mencingerja ter uredi svojo knjižnico. V zadnjem času je došlo več krajepisnega gradiva. Izvod je do nekaterih dvomljivosti v pisavi imen izdelan, gre se sedaj za to, kdaj ga bo vojaški geografski zavod mogel tiskati. Zemljevid se doda popolno kazalo imen. Za tehnični slovar se že prepričuje določeno gradivo. Tajnikovo počelo o tekotih postih se vzame na znanje. Za leto 1909 je plačalo le še malo članov.

Družbi sv. Cirila in Metoda je volil v svoji oporoki 100 K dne 26. septembra lanskega leta umrli g. Ivan Hladnik v Logatu. Blag mu spomin! Slovenci, posnemajte tega vrlega moža!

Društvo slovenskih književnikov in časnikarjev ima v sredini dne 24. t. m. ob 6. uri popoldne v uredniških prostorih „Slov. Nar.“ izredni občni zbor na čigars vzporedu sta po sklepnu zadnjega rednega občnega zabora dve točki: 1. Sklepanje o spremembah društvenih pravil, 2. volitev novega odbora.

Cercle franco illyrien Opozorjam interesirane kroge se enkrat na današnji sestanek v restavraciji „Na rodočega doma“. Začetek ob osmih zvečer.

Gospodarsko napredne društvo za Šentjakobske občine v sredo, dne 1.

944 K 53 h. Račune so med letom kot koncem leta pregledali in v polnem redu našli Stritar Ivan, Haler Franc in Tomazič Franco, člani nadzorovalnega odbora. Preteklo leto je bilo dokaj povoljno. Dolgotrajnih ali epidemičnih bolezni ni bilo. V začetku leta je bilo bolehanje vsled influence nekoliko huje, med letom pa je bila obolenost znata zmanjšana. Bolnikov je bilo naznanih 669, takih pa, ki so dobili zdravniško pomoč, ne da bi se bili preje javili pri blagajni, je bilo 31, skupaj 700, 179 moških in 521 ženskih. Vseh bolnih dni je bilo: na domu 896 in v bolnišnicu 797 skupaj 1693. Načelstvu se da absolutirij kakor tudi poročilnici pregledovalcev računov, ki ji je podal g. Stritar. Poročilo se odobri. Blagajna ima svojega zdravnika dr. Rusa, za specialne bolezni pa se pošilja bolnik k specialistom. K skupnim upravnim stroškom prispeva polovico pomočnika, polovico pa mojstroska blagajna. Načelniku se soglasno dovoli 200 kron nagrade v priznanju njegovega uspešnega delovanja. Pri raznotrostih pravi načelnik Čufar, da je postal na kongres bolniških blagajen protest proti utesnjenu samouprave pomočničnih bolniških blagajen po okrajnih mestih in se izjavil za razširjenje podpor na čas 52 tednov, izrekel se pa proti daljnemu plačevanju bolniških stroškov, kakor 4 tedne. Nedopustno je tudi, da bi se mogle pomočniške bolniške blagajne kar vsled želje ali sklepa zadruge razpustiti, temveč edino le sporazumega sklepa. Ker je bil s tem dnevin red izčiran, zaključi načelnik občni zbor z željo, da bi se člani bolj zanimali za občni zbor.

Zadruga krojačev, krojačic, krznarjev, klubučarjev in rokovičarjev v Ljubljani priredi redni zadružni shod v nedeljo, 14. marca 1909 ob polu 10. dopoldne v vrtnem salonu hotela „Ilijica“, Kolodvorske ulice.

Delavska knjižnica. Narodni delavska organizacija v Ljubljani namerava otvoriti v doglednem času svojo knjižnico za člane, narodne delavce. Ker je od izobražbe naših delavskih mas odvisen velik del narodnega napredka, prosimo tem potom, da nam oni, ki gibanje narodnega proletarijata proti rdeči kači internacionizmu odobravajo, do poštejo onih knjig, ki so, ali že prečitane, ali pa zaprašene leže v objemu pozabnosti, po raznih predalih. Za vsako, tudi najmanjšo knjigo smo častitim darevalcem že v naprej hvalenj. Delavstvo, ki je po večini siromašno, ne zmore nakupovanja knjig, a bi gotovo rado čitalo, ter vsaj na ta način skušalo korakati vstopic z izobraženimi. Zlasti dobrodošli so nam socialni spisi, povesti, ter druge knjige, ki na poljuden način vzgojevalno učinkujejo. Knjižne ali eventualno denarne darove prosimo nasloviti: „Narodna delavska organizacija“ v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6 I.

Glas iz občinstva. Že lansko leto smo se pritožili, da nadleguje nekaj nemških golobradcev iz dr. Binderjevega hleva v Gosposkih oz. Židovskih ulicah občinstvo s preverjanjem pangermanske pesmi „Wacht am Rhein“. V petek se je zopet za čelo tako izzivanje. „Wacht am Rhein“ in „Heil dir im Siegeskrantz“ pa „Deutschland, Deutschland über alles“. To priča jasno, v kakem duhu so vzgojeni ti nemški fantje. Mislimo pa, da je vzhod vsemu Ljubljani še v Avstriji in še ne na Prusku, kakor bi radi imeli kaznotje in njih ciljni in vojaški pokrovitelji.

Pozor! Letošnji pogosti zapadi snega in dolgotrajen hud mraz povzročila sta, da je spodnja plast snega na debelo zmrzla in stresni krov posebno proti koncu prevlekla z ledeno plastjo. Sedaj ko je nastopilo gorkejše vreme, začel se je led tajati in preje omemnjene ledene plasti zamakati po strehah, posebno pa okraiki ob robu streh. Pri nekaterih hišah začel je tudi že odpadati omet okrajkov in je tako nevarno za pasante. Zato se prebivalstvo opozarja naj ne hodi tik ob hišah, hišne gospodarje pa, da puste ledeno plast na strehah odstraniti, ker na ta način obvarujejo sebe in pasante eventualne škode.

Češelski shod na Igli se vrš v nedeljo, 14. t. m., ob 3. uri popoldne. Na shodu bo predaval zastopnik osrednjega češelskega društva, gosp. nadučitelj Likozar, o češelskih opravkih spomladi in o češelskih zadrugah. Ker je Ig posebno pripraven za češelstvo, se pričakuje obile udeležbe.

Sv. misijon imamo sedaj v Selcih na Gorenjskem. Ljudstvo trumoma hiti v cerkev, ali pravzaprav gazi sneg v potu svojega obraza. Da bi pa kdo kidal sneg, ki leži ponekod do 2 m visoko, to nikomur ne prihaja na um. Nihče se v tem oziru ne gane! Ali ni to žalostno?

Posledice letošnje zime na kmeth. Iz Mavčic pri Kranju se nam poroča: Tu in v Kranjski okoli leži po ravnni še 20 cm visok sneg. Ker je spodaj še ledena skorja,

bode oximina po polju večinoma uničena. Divjačine zajejega rodu in jerebio bosta mraz in pomanjkanje živeža mogo uničila. — Mavško županstvo je vložilo proti klerikalnemu deželnemu odboru pritožbo, ker je zgradbo nove šole samovoljno odgodil za — pet let! Bomo videli kak bo deželni šolski svet ukrenil. — Mavških se je oddal letos za 1800 K — prej je nesel le borih 800 K.

Iz Kočevja nam je posjal gosp. Kvas živoga metulja.

Iz Semiča se nam piše: Ministrstvo pravosodja je dovolilo za občino Semič sodne dneve in sicer 4. marca, 1. aprila, 6. maja, 3. junija, 1. julija, 5. avgusta, 2. septembra, 7. oktobra, 4. novembra in 2. decembra, vsakrat od 9 do 12. ure dopoldne v občinski piserni v Semiču. Prvi uradni sodni dan je otvoril gosp. sodni predstojnik Fran Regally. Pri sprejemu ga je pozdravil občinski zastopnik, zastopnik požarne brambe in zastopnik učiteljstva. Županstvo je izročilo gospodnemu predstojniku v znak hvaljenosti za njegovo uspešno delovanje pri vpeljavi sodnih dni 100 K za srotinski zavod metliškega sodnega okraja Gosp. Regallymu moramo biti Semečanom hvaljeni za njegov trud, saj je on največ pripomogel, da so se vpeljali sodni dnevi v Semiču, ki so potrebni, kar je pokazal že prvi uradni dan. Morebiti ni vsem sose dom ljuba ta vpeljava, toda Semič je s tem pokazal, da ne nezdaje, ampak napreduje. Marsikaj bi bilo potrebno še za semiško občino, zlasti v zdravstvenem oziru, upamo pa, da se tekom časa tudi ta in še druge naredne vpeljejo, ki so ljudstvu potrebne. Vse ob svojem času. —).

Burja divja z vso silo zopet po Notranjskem. Kronika gotovo nima zabeležene tako burnate zime kakor je letošnja. Od novembra lanskega leta do danes imamo skoraj vedno vetrovno vreme, burja pa od novega leta skoraj brez odnehanja divja.

Obleganje draštvo v II. Bistrici je imelo v nedeljo v čitalniških prostorih letošnji občni zbor. V odboru so bili izvoljeni isti gospodje kot lani. Sklenilo se je udobno praviti pot, ki pelje med borovci nad Domladiščem v Kal. Pot bude zaznamovana z napisom „K razgledu“. Saj je pa tudi čarobno-bujen razgled s tega vrha na Bistrico in nje okolico. Svede se postavijo med borovci klopi. Ako bodo denarna sredstva zastonovala, se napravi letos prepotrebna pešpot s kolodvora v Bistrico. Kdor pozna škandalozno pot s kolodvora, bode te nove poti vesel. — Naprosilo se bode kmetijsko družbo v Ljubljani za jabolčne mladike, da se nasade iz Trnovega proti Topolcu. Nekaj divjih kostanjevih mladič se nasadi proti Kosecam. Udeležba je bila tako pišča, da se naravnost čudimo, da je med nami tako malo zanimanja za toli potrebno in koristno društvo!

Zakopan šac. Na Šilvertabru v okraju ilirske bistrške je bil zakopan med razvalinami starega grada „šac“. Dva možkarja sta iskalna za kopani zavet. Točno, ko je ura v bližnjem Zagorju počela odbila, pričelo se je tajanstveno delo. Najprvo sta napravila „ris“, da ne pride hudič do moči. Potem sta pričela kopati in v duhu sta že videla zlate rumenjake. Ali glej ga vrsga! Eden našn znanev je pozabivši prestolj „ris“ in hudič jim je štreno zmešal. Vsi rumenjaki so se spremenili v pravo črno zemljo in v kraški kamen. Poskusiti hočeta srečo drugič. —

Celjski glosovi. Piše se nam: V kratkem budem imeli volitev novega mestnega župana. Sedanjem obč. predstojnik avtonomnega celjskega mesta, dr. pl. J. J. Hornegg, je pred par meseci abdiciral, kakor je to vaš list že omenil, ter le na milo pročinje mesto in očetov je obljudil, da še ostane do marca t. l. In tako je došel odločilni čas... Kdo bude Jahornegg naslednik? V dobro poučnih krogih se govorja, da lekarnar Rauscher. „Lepi“ Rauscher je petič mož; to pa je tudi vse. Celjsko mesto je sicer nad vso mero zadolženo ter najmo rabi denar; a bode li to zadevno Rauscher mogel kaj odprimoči, zelo dvomimo ve pa to zmore, Slovenci ne budem ugovarjali; kajti nas tlačijo mestni davki ravno tako, kakor — Nemce. — Shajališče vse haute volée celjskega nemškega mesta je, kakor znano, že nekaj časa tamozni „Deutsches Haus“. To nekateri celjski hotelirji in oštirji že izdatno čutijo. Zadovoljnosti v obrnjenih „nemških“ krogih sploh ni, vse zabavlja in se vjeda; a ko pride čas volitve, šlo boste vse zopet „polleg navade stare“. Pa enkrat bode že drugače, ker sama nemška „Begeisterung“ nič ne hasne, če ni — kruha. — Nemci „minorum gentium“ v našem mestecu so pač dobrí, da zahajajo v „D. Haus“ ter vanj ob raznih prireditvah nosijo svoj denar; a mestni velika jih prezirajo in glejajo — veliko ram. To pa boli in ozlovolja. Zato pa je tista celjska

„Deutsche Treue“, s katero se Celjani vedno tako bombastično ponosajo pred svetom, nič kot zgolj humbug!

— Kakor povsod letos, imamo tudi v Celju dosti snega. Po celjskih ulicah ga je še cele barikate, to pa vse v nasledo — pasantom... Mestni urad je pač štedljiv! Kaj bi izdajal dragih novcev, ko pa ljubo solnce delo opravlja — zaston!

Občinsko volitve v Konjicah. Združeni Slovenci v so dobili pri včerajšnjih občinskih volitvah v Konjicah v III. razredu 32 — Nemci pa 152 glasov. S tem se je seveda le manifestiral, da kljub krokanju nemških kričačev ni tam izključno le „deutscher Boden“.

V Laškem trgu ob juž želez, tako se nam piše od Savine, otvorijo na tamoznji slovenski ljudski šoli o Veliki noči peti razred. Vkljub „nemški“ šoli na Laškem vendar slovenska napreduje!

v Št. Pavlu pri Preboldu v Savinski dolini stavili bodo novo šolsko poslopje. Preliminiranih je v to 67 000 K.

Tržaške podružnice „Slovenske planinskega društva“ redni občni zbor bo v soboto, dne 13. marca, ob 9. uri zvečer v zgorajem prostoru restavracije „Balkan“.

Kazenska obravnavna. Gasser zoper „Corriere Friulano“ je bila pred celovškim porotnim sodiščem preložena na negotov čas.

Nesreča na železnicici V oddelek hrvaških delavcev na progi Trbiž-Pontebba je vsled neprevidnosti zavolil pomežni stroj, ter 3 delavce smrtno nevarno ranil.

Akad. društvo slov. agrarne nov. „Kras“ na Dunaju ima v petek 12. t. m. ob 1/2 8. zvečer pri Franku XVIII. Collagegasie 1. svoj peti redni občni zbor s običajnim vsporedom. Prijatelji društva dobro došli!

Uvoz žita v province Skader se je, dokler se ne ukrene drugače, proglašil za prostega carine. To odredbo je povzročila zadnja slabota letina in vsled tega je veliko pomajkanje žita v vilsjetu Skader. Gre se zlasti za olajšanje uvoza koruze.

Prvi „Kinematograf Pathé“ prej „Edison“ na Dunajski cesti nasproti kavarne „Evrepe“ ima od srede, 10. marca, do petka, 12. marca, sledič spored: Lehmann ni mrtve. (Komično.) Lov s sokoli. (Zanimiv način posnetek) Duplina duhov. (Fantastično.) Dvoboje v XVII. stoletju. (Drama.) Krasna, dolga projekcija v 25 slikah in V. prizorih. Mali glavec. (Jako komično)

Tedenški izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 21. do 27. februarja 1909. Število novorojenčev 17 (= 22 10%), umrlih 26 (= 33 80%), med njimi so umrli za jetiko 6 (med njimi 4 tuje), vsled mrtvoda 2, vsled nezgode 2, za različnimi boleznimi 17. Med njimi je bilo tujev 10 (= 38 46%), iz zavoda 15 (= 57 69%). Za infekcione boleznimi so oboleli in sicer: za ošpicami 6 (1 pripeljan iz okolice v otroško belaico) za škrlatico 4, za tifuzom 2 (oba pripeljane iz okolice v dež. bolnico)

V Zadru se zasišijo danes in jutri ljubljanske priče proti bratom Koren zaradi vloma. Zasišili se bodo gg svetnik Lavtar, Starbek, Jelačin in Meze. Brata Koren sta vložila v Trstu in Danaju; gleda Ljubljane jima poizvedbe niso ničesar dokszale.

Prva lastovka. Ne slotev ne navadne zime je zašla še v snežene naše kraje na obisk prva ljubka lastovka. Toda, revica je plačala to predprnost s smrtno. Našli so jo včeraj zmrzljeno na Bregu ob Ljubljanci.

Tatvine. V kantini 27. pešpolka je bila domačemu hlapcu iz spalne sobe ukrađena srebrna šepuna ura. Tatvine je sumljiv nek odpuščen posel. — V klet na Dunajski cesti št. 17 je nek individij vdrl ter odnesel nekaj vina in špirita, s katerim si misli svoje žejo grlo utolažiti. — V nekem hlevu na cesti na Rudolfovo železnično je prenočeval neki vagant in zjutraj odnesel domačemu hlapcu par čevljev, a ga je vest tako pekla, da jih je prinesel pozneje nazaj. — Jeri Erjavčevi je bilo v Velikih čolnarskih ulicah iz zakljenene sobe ukrađenih za 300 K bankovcev. — Hlapcu Antonu Klincu je bila ukadena denarnica s 50 K. Osumljenci so deloma znani.

Orožništvo je včeraj popoldne ekskortiralo iz Rudolfovega k tukaj-šujemu garnizijskemu sodišču brata Premrova, katera sta, kakor smo že obširnejše poročali, v Rudolfovem pokraju urarju Blažonu žež 5000 K zlatnine in ur ter tudi v Ljubljani in drugod izvršila več tatvin. Sojena bodeta kot dezertačna pri garnizijskem sodišču, drugi civilni soudeleženci (sprevidnik Bevc i. dr.) pa pri novomeškem okrožnem sodišču. Premrova v našem mestecu so pač dobrí, da zahajajo v „D. Haus“ ter vanj ob raznih prireditvah nosijo svoj denar; a mestni velika jih prezirajo in glejajo — veliko ram. To pa boli in ozlovolja. Zato pa je tista celjska

pet povrnila k svojim staršem v Grčije.

Delavske gibanje Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 76 Slovencev, 77 Macedoncev in 60 Hrvatov. V Celovcu je šlo 70, v Inomost 35, na Zgor. Avstrijsko pa 35 Hrvatov.

Izgubljeno in najdeno. Služnica Ajozija Dolinškova je izgubila tolar za 5 K. Kuharica Helena Sitarjeva izgubila zlat uhan. Neka dama je izgubila denarnico, v kateri je imela tri bankovce po 20 K. — Gostilnica Frančiška Klemenčeva je našla žensko ročno torbico z manjšo vsoto denarja. Nadučitelj g. Dragotin Benešek je našel denarnico z manjšo vsoto denarja.

Uradne vesti. Naučno ministrstvo je razpisalo običajne ustanove za profesorje na srednjih šolah v svetu znanstvenega potovanja po Italiji in Grški. Pogoji so: Dokazano usposobljenje za pouk klasične filologije, zemljepisje ali zgodovine in izpričevalo o najmanj triletjem delovanju kot samostojen učitelj na srednjih šolah. Prošnjam, katere se imajo vložiti do 1. aprila morajo biti priloženi: 1. Curiolum vitae. 2. Kvalifikacijsko spričevalo o sposobnosti in 3. znanstvena dela, katera je prosilec eventualno objavil in izdal.

— Odobrena je od ministrstva knjiga J. S. Brinari, čitanka za meščanske šole.

— Za podporo revnim učencem je dovolilo ministrstvo 5188 K, za učne knjige, katere se jim brezplačno razdele, in sicer v šolskih okrajih Postojna 456 K, Kočevje 469 K, Krško 584 K, Kranj 495 K. Ljubljana (mesto) 231 K, Ljubljana (okolica) 685 K, Litija 390 K, Logatec 425 K, Radovljica 313 K, Novo mesto 487 K, Kamnik 401 K in Črnomelj 252 K. Prošnje okraju šolskih svetov za omjenjene knjige do konca junija na ravnateljstvo c. kr. založništva šolskih knjig, s pristavkom, kdaj da se v dotičnem kraju prične šolsko leto 1909/1910.

Drobne novice.

Odprto pismo nemški prinčezini Ceciliji je objavilo uredništvo lista »Detailist« v Berolinu, v katerem jo napada radi tega, ker je naročila svoje oblike v Parizu. — Očita ji, da je s tem mnogo oškodila nemške modne salone, kateri se povsem lahko kosajo z pariškimi, i v gmotnem oziru, kakor tudi na ugledu, češ, ker jih tako visoka oseba prezre in naroča v tujini. To je lepa, da, posnemanja

ten na tlaku. Policia je ves ta divjaki prizor mirno gledala ter ni zgasila niti z mezincem, da bi tolovaje retirala. Pol ure kasneje so frankovski četniki na ulici napadli pristaše dr. Mile Starčeviča, ki so se vračali z nekega shoda. Streljali so nanje revolverji. Od danih je bilo o krog 60 strelov. Banjenih je več nego 10 oseb, med temi več težko. Tudi ta dogodek je policija mirno gledala, ne da bi se ji zdelo vredno intervenirati, kar vzbuja sum, da so vti tolovejski napadi naročeni z gotove strani. Omeniti je še, da je dr. Vladimir Frank, sin velikega Hrvata dr. Josipa Franke, šestkrat z revolverjem vstretil iz svojega stanovanja na ulico. Zdi se, kakor, da bi v Zagrebu zagonjalo — masija.

Zahete Srbije morajo biti izpolnjene.

Belgrad, 10. marca. Prestolonaslednik Gjorgje je poklical k sebi polkovnika Mišovića, ter ga pooblastil, naj obvesti odbor za narodno obrambo, da se zahteve Srbije morajo na vsak način izpolniti, ako ne s kompenzacijo s strani Avstro - Ogrske pa s strani Turčije.

Gospodarstvo.

Poziv podružnicam in županstvom glede cepljenja prašičev proti rdečici. Kužna bolezna rdečica pri prašičih se je silno razširila in provzroča našim gospodarjem ogromno škodo. V preteklem letu so bile na Kranjskem občine, kjer je po več sto prašičev poginilo za to kugo. Edino zanesljivo sredstvo proti kužni bolezni rdečici pri prašičih je cepanje živali z varnostnim cepivom. Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske je v svoji seji dne 28. decembra 1907 sklenil to cepljenje uvesti in organizirati. Leta 1908 se je na Kranjskem cepilo nad 6000 prašičev, in jih je od njih le kakih 20 pozneje zbolelo in 10 poginulo; vendar je c. kr. kmetijsko ministrstvo nastalo škodo vsled posredovanja kmetijske družbe popolnomu povrnilo. Zvrstitev cepljenja bo tudi v letu 1909 posredovala. Upati je, da se od strani države in dežele dobe znatev podpore, da se bo cepljenje moglo kolikor mogoče cenno izvršiti. S cepljenjem prašičev se bo pričelo že meseca aprila, in da bo mogoče vse potrebno pravočasno ukremiti in napraviti, se podružnice pozivajo, da nemudoma naznajo, če žele za svoj okoliš skrbeti za varnostno cepljenje proti rdečici pri prašičih in koliko praščev, v katerih vseh in pri katerih posestnikih bo približno treba cepiti. Pripomni se, da se načrtoza za cepljenje lahko priglašajo pri c. kr. okrajnem živinozdravniku dotednega okraja kakor tudi pri deželnih živinozdravnikih v Metliki, Vipavi in Škofiji Luki. Ker se pa v nekaterih krajih posebno v državni službi stojeci okrajni živinozdravniki zaradi preobilnega posla ne morejo s cepljenjem baviti, bo za določene okrake c. kr. kmetijska družba posredovala, da se cepljenje po drugih živinozdravnikih izvrši. Tudi občinska predstojništva in posamezniki, ki skrbe za blagor kmetovalcev, se morejo obrniti z enako željo na podpisani glavni odbor. vendar v slučaju obilnih prilagodov pridaje najprej na vrsto podružnice, oziroma družbeni član. Pri glase je poslati na odbor kmetijske družbe, ki daje vsa tozadevna pojavnina in poskrbi za izvršitev cepitve.

Kupičijske razmere v Makedoniji. Interesenti dobe o sedanjih kupičijskih razmerah v Makedoniji, zlasti v Solunu, nastalih vsled boj kotnega gibanja, večno zaupno poročilo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Darila.

Upravnemu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Slovensko bralno društvo v Litiji 50 krov mesto vence pokojnemu predsedniku g. Ivanu Ditrihu. — Gosp Ivan Hladnik v Logatu volil v sveti oporek 100 krov. — Gosp. Ante Čop, trgovec v Pleščah 20 krov, mesto vence na krstu g. Antonu Ditrihu v Postojni. — Dva kvarterica v Samotri kuhinji v Matuljah 20 krov. — Iz nabiralnika v gostilni g. A. Belleta, nu Uencu 6 krov. — G. M. pl. Walderstein v Buzetu 50 krov v spomin na umrlega soproga. — G. Tinca nabrala pri Benčinu v Starem trgu 2 K. Skupaj 280 07 krov. — Srčna hvala! — Živel!

Za žrtve: Več rodoljubnih gospoda, gospodičen in gospodov v Renčah zbralo je 40 krov. — Živel Renčani! Posnemajmo jih!

Prispevki meseca februarja družbi sv. Cirila in Metoda: I. Prispevki iz nabiralnikov: Josip Komljanec, Ptuj i. s. Nar. čitalnica 9 89 krov, pri Muršcu 5,50 K. Brečič-Zupančič 1,58 K. Mohorčič 10,92 K. Havelka 1,58 K, skupaj 29,47 K, gostilna Konšek,

Trojane 10 K. Mici Ježovnik, Pletovče 12,40 K. Julka Albert, Kanal 7,12 K. J. Berce, Čepovan i. s. A. Knafel 8 K. Peter Šavle 2 K, skupaj 10 K. Vinko Berce, Št. Janž i. s. Prijatelj 17 K. M. Majcen 10,30 K. Iw. Repovž 3,70 K, skupaj 31 krov, Janko Gervas, Hotelerašica 8,17 K. Viki Dolenc, Vrhnička 11,18 K, kavarna Gaudie Tržič 12,54 K. L. Zablačan, Glinje 10 K. L. Mlekuž, Kranj i. s. gosp. Major 12,18 K, gost. Val. Južna, Št. Jur 6 K. Franc Gorec, Vel. Loka 6 K. M. Obrač, Brezno 8 K, gost. Smerkolj, Lukovica 3,12 K. J. Rahne, Brdo iz nabir. Na Prevojih 11,81 K. Jos. Vidovič, Moščanec 6,18 K. hotel Austria, Slov. Bistrica 3,60 K. Milena Kregar, Šmarje i. s. Gradič 9,55 K. Habjan 13 K, skupaj 22,55 K. Mijo Grobotek, Boh. Bistrica 2,35 K, podruž. Ljutomer iz nabir. Kukovec 3 K. Fr. Juvan Olševk 2,54 K, moška podr. Idrija i. s. nab. K. Premerstein 8 K. Lojzika Roš, Hrastnik 13 K. J. Pevec Logatec i. s. pri Riharju 10 K, pri Ferjančiču 1,70 K, skupaj 11,70 K, moška podr. Maribor i. s. iz nabir. „Narod“ 63 K. Milan Vesel na Gori 6,24 K. Weiss, Ljubljana 5 K, podruž. Vranci i. s. gost Košenina 10 K, gost. Brinovec 7 K, skupaj 17 K, gost. Mravljak, Vučenica 40 K. I. Krotki, Studenice 12,75 krov, Ivan Žumer, Cerknica 10 K, omizje Stolfa, Sežana 10 K. Ig. Bajželj, Kamnogorica 2,76 K. L. Zore, Javornik i. s. Pokovec 6,20 K. Čop 28 h. Žvab 33 h. Rozman 1,60 K, skupaj 8,41 K. Milena Erhartič, Celje 5 K. Švicarija tu 6,38 K, ženska podr. Ribnica i. s. pri Cenetu 8 K. Arščot 14 K, v čitalnici 5 K, skupaj 27 K, trgovina Ravtar na 9 K. F. Derenovšek, Ševnica 12,40 K, podr. Ljutomer iz nab. Sršen 5 K, akad. društvo „Tabor“ v Gradeču 1,90 K. Josip Javornik, Žaljna 2 K, gost. Perne, Tržič 20 K. K. Stelin, Židanost 25 K, gost. Oblak tu 11,50 K. Tomaz Mikl, Sv. Marieta 1,76 K. Drag. Švigelj, Ruše 10,50 K. Jos. Komljanec, Ptuj i. s. Peter Kurež, v Podmelsch 8,82 krov, Senekovič, Hajdin 6 K, skupaj 14,82 K. Ivan Komat, Trbovlje 1,85 K. Feliks Žvirsčan, Trbovlje 8,30 K, družina Fakin Ljubljana 9,03 K, gost. Fatur, Zagorje 2,06 K. J. Bitežnik, Solkan i. s. Mozetič 8,18 K. Luznik 1,01 K, skupaj 9,19 K. A. Vičan, Ježica 29 K. I. Žagar, Kropa 7,02 K. M. Lavrenčičeva tu 10 K, gost. Zupan, Dovje 4,94 K. hotel Triglav Mojstrana 1,40 K. I. Pogorelc, Sodražica i. s. Fajdiga 45 K. Lavrenčič 3,10 K. Mikolič 5 K. Krže 4 K. Štrbenč 1,60 K. Drobnič 3 K. Čampa 3,20 K. Lovšin 2 K. Baršel 1,60 K. Pakiž 2,40 K. Šega 1,40 krov, skupaj 72,30 K. Kržišnik, Žirovnica 4 K. Ig. Božič, Klavže 17 K. V. Ogorec, Škofjelš 10 K. Leskovec & Meden, trgu 20 K. Fr. Pungerčan, Trbovlje 2,92 K. A. Mlekuž Bovec 10 K. Fr. Poplatnik pri Sv. Tomažu iz nab. Kosi 5,52 K, omizje pri „Rožicu“ tu 200 K, moška podružnica, Trst i. s. kavarna „Balkan“ 13,55 K, rest. „Balkan“ 1,50 K. čitalnica 4,46 K. kavarna „Comercio“ 11 K. Gorenje 88 h, skupaj 71,39 K. A. Šepafer, Semič 4,25 K, gost. „Pod skalco“ tu 2,60 K. trg. Iglič tu 10,50 K. Jak. Zalaznik tu 10,22 K. I. Grbec, Ig 10 K. Iv. Vrhovnik tu 9,22 K. Fr. Konšek, Trojane 3 K. L. Špiral, St. Peter 10 K. J. Dolenc tu 4,64 K. A. Stroj. Zapuže 4 K. A. Novak, Senožetec 5 K. Jelica Gartner, Planina 6 K. I. Benčina, Stari trg 40 K. J. Gorup, Polenšak i. s. Sora 2,08 K. Lovsec 8,54 K, skupaj 10,62 K, podr. Mokronog i. s. Ig Majcen 7,76 K. Sašelj 27 h. Fr. Majcen 7,04 K. Mevželj 5,16 K. Deu 2,15 K. Pieteršek 5,82 K. Strel 3,70 K, skupaj 31,90 K. restavrac. pri Jelenu, Goriča 16 K, gostilna Petelinček, Goriča 80 K, gost. pri Oriu, Goriča 10 K, gostilna pri Gorjancu, Goriča 3,40 K, moška podr. Kranj i. s. M. Mayr 10 K. Jelen 10,49 K. Joštar 6,70 krov, Nova pošta 3,48 K. Beksel 8,69 K. Knedel 2,21 K. Stara pošta 4 K, kavarna Jäger 7,47 K. kavarna Geiger 3,44 K. Jereb 6,66 K. Pogačnik 1,03 K. Božič 6,04 K. Kocmut 1,14 K, skupaj 71,35 K. I. Toman, Moravči i. s. Toman 2,40 K. Kavka 4,84 K, skupaj 7,24 K. Fr. Šusteršič, Zapuže 2 K, podr. Cerkle 9,54 K. V. Vrtnik, Maribor 9,40 K. Simon Gorčičeva knjižnica tu 15 K. I. Čad Sp. Rožnik 11 K, gost. Bergant tu 10 K.

II. prispevki podružnic: Ptuj, moška 15 K. Vrhnička, ženska 118 K. Lemba 50 K. Glinje (Koroško) 166,90 K. Idrija, moška 1,40 K. Idrija, ženska 310 krov, Maribor, moška 244 K. Celje, moška 200 K. Ajdovčina, moška 31 K. Vranci 2 K. Radovljica, ženska 132,52 K. Kozj 121,63 K. Vič 200 K. Žn. Št. Jurij (Štaj.) 180 K. Tržič 289,70 K. Ribnica, moška 49,95 K. Ajdovčina 4,22 K. Ljutomer 13,60 K. Dovje-Mojstrana 7,63 krov. Dramlje 24 K. Ljutomer 21,20 K. Cerkle 14,24 K.

III. Zbirko časnikov: Slov. Narod, 106,66 K. 249,26 K. 240,60 K. 156,04 K. 29,20 K. 142,64 K, skupaj 924,40 K.

IV. Razni prispevki: Dr. Triller in dr. Novak, za neko kazensko poravnavo 5 K, in 50 K. dr. Al. Kokalj, za neko zadevo ljublj. kramarjev 4,80 K. Iv. Mejač, pokroviteljno 200 K, dr. Kokalj, tu dar država „Zvon“ in „Adrija“, 1, Mil. Wauke 50 K. slov. dijaki 7,62 K. dijaki 1,60 K, dar Barjanov 1 K. M. Gačnik, Celje za licitacijo šopke nabrala v Skalnici kleti 26 K. I. Pilgram Volsperg 2 K. Anton Kozlevčar, Rakek nabral 4,312 K. V. Volk, Knežak nabral M. Gvardjančič

iz Buj 7 K. dr. Majaron, Ljubljana neka kaz. poravnavo N. N. 10 K. A. Komatar, Vrhnička neka kaz. poravnavo Dc. Z. 20 K. slovenski učenci 1,12 K. M. Germovšek, Pilštajn nabral v družbi 3 K. županstvo Št. Peter na Krasu 30 K. Marica Krakarjeva, Kožje nabrala 4,07 K. A. Murka, Metlika nabral v veseli družbi 4,30 K, gost. Sever, Kostanjevica nabranzo na veselicu 4 K. občina Ribnica na Pohorju 37,30 K. omizje pri „Belem volku“ Ljubljana, mesto vence J. Žitniku 42 K. šolsko vodstvo Koroška Bela 3 K, občudovalce božičnih jaslic v Kranju 7 K. gdje Stakavnik, nabrala za prodajo cvetic 2,50 K. Josipina Mozetič, Renče nabrala na svatovski večerji, Jos. Žnidarsič 32,10 K. Juro Noglav, Trbovlje nabral na godovanju Iv. Kramarja 10 K. Fran Konšek, Trojane nabral 4 K. krokarji iz Mojstrane 5,30 K. Fran Podobnik Maribor, od doborkov občine v Hajdinu 10 K. L. Mrak Sv. Jurij, za izbubljeno stavo 2 K, omizje pri Koprivcu na domači veselicu 13,20 K. Apat Konšekova svadba v gost. Finžgar, na Bledu 11 K. Fran Gregorka, narodni davek 4 K. dr. Ludovik Filipič, Celje 20 K. hranilica v Braslovčah 12,28 K. posejilnica in štedilnica v Velenju 10 K. kmetiška posojilnica na Vrhnički 100 K, na gostiji Apat-Konšekovi na Brezju, razne stave 4,20 K. M. Mikuš, Kranj nabranzo v gost. L. Sušnika, v Škofiji Liki 5 K. Fr. Major, Maribor nabranzo povodom poroke T. Karbove in L. Rajapom iz Kermance 4,32 K. Rado in Tinka Gnejzeda, povodom smrti prof. I. Balanta 10 K. dr. Valentijn Kušar, Ljubljana 20 K. trojanski fantje ob slovesu neveste T. Konšek 8 K. občinski urad v Škočjanu 20 K. slov. krš. soc. društvo Domovina, Gradec 4 K. tovarna A. Gabršček, Gorica prispevek od mila 200 K, pri odhodu dacarja Pakiza iz Drage 6 K. Er. Stele, Kamnik nabral v Mengšu 5 K. Katica Toplak, Ptuj nabrala 25 K. A. Drukar, Gornjigrad kaz. poravnavo I. I. 10 K. L. Lunaček, Travnik nabral 2 K. posojilnica Vojnik 15 K. Pepe Justin, Kamnik nabrala 1,40 K. na gostiji Franca Pernat v Sv. Lovrencu 4,50 K. Pavla Hrovatova, Ptuj nabrala 11,14 K. posojilnica v Litiji 30 K. kreditno društvo Kranj 50 K. mali Mirko Pibernik nabral 11,45 K. Leskovec & Meden Ljubljana 10 K. I. I. Naglas, Ljubljana 17,16 K, omizje v hotelu Ilirje tu 3,35 K. A. Janežič Brehovnik nabral 3,32 K. F. Žibrat, Pristava nabral na gostišču 1,25 K. D. Janžek, Žalec mesto vence † I. Čehun 5 K. posojilnica Žužemberk 50 K, na ženitovanju L. Vouka iz Vrbe 7 K. L. Roš, Hrastnik na plesni veselicu v Hrastniku 17,03 K. Fr. Major, Maribor nar davek nabral 40 K. J. Mikuš Stara loka 2 K. županstvo Postojna mesto vence † M. Rihart, 27 K. Julija Bizjak Šmartno nabrala na pustno nedeljo 4,62 K.

Za sloverske dijake na dužnosti univerzi so dodeljali: dr. Anton Šusteršič, Ivan Hribar, I. Roblek po 50 K. dr. Ivčevčič 40 K. dr. Hočevar 30 K. Grafenauer 25 K. dr. Benkovič, dr. Krek, dr. Žitnik, Fr. Povše, Perič, Spinčič, dr. Laginja, Fr. Demšar, Inančevič, Mandič, Ježovnik, dr. Rybač, dr. Ploj, dr. Gregorčič, J. Gostinčar, Fr. Jaklič, Jos. Pogačnik, Štrekelj, pl. Šaklje, Fon po 20 K. dr. Dulibić, dr. Tresić, Prodan, dr. Korošec po 10 K. Pišek 5 K. Kranjski ob: Ubald pl. Trnkoczy, Ljubljana 100 K. dr. Šljamer, Ljubljana 25 K. Babnik, Ljubljana 5 K. Ivan Stanovnik, Horjul 2 K. A. Volta, Ljubljana 2 K. Rihard Schrey, Lesce 4 K. Ivan Strglec, Begunje 14 K. Fran Berlec, Kandija 2 K. Jos. Regen, Unc 20 K. Alojzij Poljanec, Ljubljana 5 K. Anton Kobi, Breg 20 K. g. Vilman, Ljubno 5 K. Adolf Knol, Kolovrat 5 K. Ivan Fabjan, Ljubljana 25 K. Ivan Kranjc, Borovnica 10 K. Anton Ploj, Črnomelj 10 K. Josipina Podkrajšek, Ljubljana 10 K. N. Stazinski, Črnuč 5 K. dr. L. Požar, Ljubljana 20 K. dr. J. Mariško, Novomestno 5 K. V. Krisper, Ljubljana 50 K. Štajersko: Dr. Stuhel, Ptuj 10 K. Martin Ogorevc, Konjice 30 K. Fr. Ks. Schneider, Cezanjevič 15 K. Jos. Murša, Krapje 5 K. okrajna posojilnica Ljutomer 40 K. Jos. Goropevšek, Trbovlje 24 K. dr. Murko, Gradec 10 K. dr. Sernek, Celje 10 K. županstvo Rečica 25 K. I. Gašperič, Dol 5 K. I. Sorčan, Hrastnik 5 K. M. Roš, Hrastnik 1 K. A. Gous, Dol 5 K. A. Veternik, Dol 5 K. I. Roš, Dol 2 K. narodna družba v Bovu. Bistrica 20 K. I. Potovšek, Artiče 4 K. Fr. Kolec, Gradec 20 K. Gradišnik, Celje 4 K. obitelj Pahernik, Vuhred 30 K. Josip Gomboc, Gradec 3 K. Primorsko: A. Rebek, Šežana 20 K. rodoljubi v Merčah 10,64 K. Ivan Čok v Trstu nabral 200 K. Andrej Gabršček, Gorica 20 K. dr. Vočnik, Gorica 20 K. Karel Šišovič, Črni Kal 20 K. A. Br. Dinjan 5 K. županstvo v Bovu nabralo 70,87 K. iz Tolmina: dr. Gruntar 10 K. Ivan Perpar 10 K. R. Fazan 10 K. M. Primožič 5 K. A. Veravec 5 K. dr. Vodopivec 4 K. R. Fonzari 1 K. I. Šaplja 1 K. Fr. Ukovič 1 K.

A. Kav 1 K. V. Kavčič 1 K. I. Zarli 1 K. I. Dietz 2 K. Rodoljub 2 K. L. Lah 1 K. Koroško: I. Vinter, Šmihel 10 K. T. Ulbing, Železna Kapela 10 K. Dalmacija: dr. Jakša Račič, Splijt 30 krov, Jos. Žužek, Splijt 10 K. M. Trnovec, Dunaj 20 K. dr. Lahnar, Črnovice 10 K. Jos. Benkovič, Golac 25 K. Hrvatska: Stjepan Zagorac, Koprivnica 100 K. Jos. Hohnjec, Zagreb 10 K. dr. Magdić, Varaždin 20 K. Gunjanski paromil 5 K. Prof. Štiftar, Kaluga v Rusiji 15 K. Dr. Ignacij Žitnik, drž. poslanec blagajnik.

Podpornemu društvu za slovenske visokošole na Dunaju so nadalje poslali gg. in sicer: 40 K: Anton Šusteršič, c. in kr. polkovnik v pok. v Celju; po 20 K: Prevzv. nadškof dr. Frančiček B. Šudej v Gorici,

Mesečna soba

so takoj odda v Hrenovih ulicah
št. 17, L nadstropje. 1043

Steklena stena

približno 6 m dolga in 3 m visoka,
z blagajniško lino in vhodom, se
zaradi pomanjkanja prostora tako
preda. 1035 1

Natančnejša pojasnila na Bregu
št. 20, L nadstropje v Ljubljani.

V notarsko pisarno v Postojni
se sprejme
proti primerni plači v zemljevnih
stvareh izvežban vesten

p i s a r .

Vstop takoj. 1031-1

Kamnoseška tvrdka Ignacij Čamer-
nik v Ljubljani sprejme tako
v službo proti dobremu plačilu

kamnoseka

ki je popolnoma zmožen rezati črke
v marmor, granit, sienit in labrador.
1033-1

Za zaloge v na in za vinoteče
se sprejme

mladenič

močen, samskega stanu, v starosti
24 let, ki more položiti nekaj kavije.

Ponudbe na I. Rossi v Zagorju
ob Savi. 962-3

J. Zamljen

čevljarski mojster
v Lubljanai, Kongresni trg štev. 13
se pripravi za vsa v svojo stroko
spadajoča dela. 10

Izdeluje prave gorske in
telovačke čevlje.

Prva češka tvornica reklamnih trakov

S. Čamperlik,
Praga VIII.

Najcenejše vezanje in najkoristi-
nejša reklama. 4457 15

Ceneje neko moštvo.

Slivovko

pristno, leta 1876, v originalnih ste-
klenicah iz samostanske kleti umrlega
srbskega patriarha Jurija Branko-
viča in vse drugo 1038 1

Špecerijsko blago

priporoča najceneje

B. SEVAR
Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 3.

Narodna knjigarna

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami.

Ustanovljena
leta 1854.

Prva domača slovenska pivovarna

Telefon
št. 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborne

G. AUER^{jevih} dedičev

Ljubljana Wolfove ulice štev. 12

Ljubljana

marčno pivo

v sodcih in steklenicah.

Cenzori na založbo za
steno in franko.

Slovenska tvrdka čevljev

domačega in tvorniškega izdelka

MATEJ OBLAK

čevljarski mojster

Kongresni trg štev. 6 v Ljubljani

se slavnemu občinstvu priporoča.

Po meri naročena dela se najsolidneje izvršujejo
v lastni delavnici.

347—10

A. Vivod-Mozetič

Ljubljana Stari trg 21 Ljubljana
priporoča cenjenim damam 2821 40

elegantne klobuke

vsakourstne modele po znano najnižjih cenah.

Popravila klobukov izvršuje fino in ceno.

Zunanja narocila točno.

Podružnica v Kranju.

Zalni klobuki
vedno
zalogi.

Največja narodna

KONFEKCIJA

za dame, deklice, dečke in novorojenčke

M. Kristofič-Bučar

v Ljubljani. Stari trg št. 28

priporoča

3927—21

krasne BIUZE v težki

svili, volni in drugem modnem blagu
najnovješa modna krila, kostume, dežne plaže, otroče oblike, krstne
opravo, predpasnike, vsevrstno perilo in druga oblačila. Najfinješe
otroče kapice, klobučke, plaščke, pariske modre, nogavice,
rokavice, jopice in druge pletenine. Fine zavratnice
naramnice, ovratnike, srajce in drugo perilo za gospode.

Zunanja narocila se izvršujejo takoj in točno.

Cene radi male režije brez konkurenčnosti.

Pozor!

Izredna prilika!

Tovarniško poslopje

opremljeno z novim 12 HP močnim bencinovim
motorjem, električno razsvetljavo, transmisijo,
četr ure od železnične postaje blizu Ljubljane
ob državni cesti (Dunajski) z lepim stanovanjem,
krasnim sadnim vrtom, v lepem kraju,
z velikim dvoriščem in z vsemi drugimi gospo-
darskimi poslopji vred se radi prevzetja dru-
gega podjetja pod prav

ugodnimi pogoji ceno proda.

Poslopja so vsa v izbornem stanju in je
ta objekt za

vsako podjetje

izvanredno pripraven kakor tudi za zasebnike,
ki si hočejo ustanoviti svoj dom na deželi in
blizu Ljubljane.

950—3

Natančnejša pojasnila daje reflektantom
g. dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik v Ljubljani.

Založništvo
Jg. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
v Ljubljani.

Pravkar so izšle v najinem za-
ložništvu:

Guy de Maupassant: NOVELE.
Debeluška; Oskrbnik; Vrvica; Morilec;
Srečanje; Končano; Pijanc; Nekaj;
Plomo; Rosnica dogoda; Razbita ladja.

Iz francoščine preložil

dr. IVO ŠORLI.

Dr. Ivo Šorli, že najbolje znan kot samostojen pesnik, nudi s to svojo knjigo izbran prevod najlepših novel odličnega Franca Guy de Maupassanta, ki jih bodo radi čitali v slovenskih krogih.

932 5

8, 220 strani. Broširane 3 K, eleg. vezane 4 K.

Ant. Bajec

naznajna sl. p. n. občinstvu, da se
856—11 nahaja njegova

vrtnarija
na Karlovski cesti št. 2,
cvetlični salon
pa pod Trančo.

Indelovanje šopev, vencev itd.
Okusno delo in zmorne cene.

.. Zunanja narocila točno. ..

Pristni kranjski
lanenooljnati firnež

Oljnate barve

v posodicah po $\frac{1}{2}$, 1 kg
kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve
za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci
in papir za vzorce.

Laki

pristni angleški za vozove,
za pohištva in za pode.

Steklarski klej

(kit) priznano in strokovno
preizkušeno najboljši.

Karbolinej <sup>prve
vrste</sup>

Mavec (gips)

za podobarje in za stavbe.

Čopiči ^{219—11}
domačega izdelka za zidarje
in za vsako obrt

priporoča

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna
oljnati barv, firnež, lakov
in steklarskega kleja.

Zahlevajte cene!

Gostilna, mlin in žaga

se odda s 1. aprilom na račun ali
v najem.

Nadalje se da v najem prodajalniški lokal z vso opravo tik
žepne cerkev v Št. Vidu pri Zatični. Lahko se dobi zraven tudi
stanovanje.

Natančneje za oboje se izve pri g. Iv. Končina, Gorenja vas
pri Zatični na Dolenjskem.

2676—53

Podjetje betonskih stavb ^{4518 14}

Bratje Seravalli & Pontello

Slomškove ulice 19 Ljubljana Slomškove ulice 19

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevi, stopnic,
postamentov, balustrad, strelinskih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje teras, vodomov,
korit v vodovodnih mušljiv, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in
desk iz mavca za stene in stropne. — Zaloga kameninastega blaga in šamotne opake.

Vsa dela so solidno in strokovnjakovo izvedena. Cena najnižja. Jamstvo.

Zastopnik svodov patent "Thrust".

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko

za prava 860—5

Puchova kolesa

Puch-Special' K 150

"Curier"-kolo K 115

Nojbolj. pnevmatike Reithofferjeve

Najnovejši živalni stroji od

66 K naprej.

Za prekuopovale ista cena, kakor

v tovarni.

Ker prodajam brez potnikov,
vsled tega blago veliko ceneje.

Ceniki zastonj in poštnine prost.

Z odličnim spoštovanjem

Fr. Čuden

urar in trgovec v Ljubljani.

MOËT & CHANDON

C IN KR DVORNA
IN KOMORNA
DOBAVITELJA:

KRALJ ANGL

DVORNA

DOBAVITELJA

V EPERNAJU

USTANOVLJENE

1743

NAJFINEJŠI
ŠAMPANJEC

FRANCOSKI
IZDELEK

Generalni reprezentant: J. WEIDMAN - DUNAJ - III